

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΛΑΚΟΥΡ

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ :) Μαυρίκιος, 35 ετών.
Μάρθα, γυναίκα του, 30 ετών.

(Στο Παρίσι, σ' ένα κομψό σαλόνι. Η Μάρθα κάθεται σε μία πολυθρόνα και κεντάει. Ο Μαυρίκιος κάθεται λίγο πιο πέρα και διαβάζει μία εφημερίδα).

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ (πετώντας έξω την εφημερίδα). — Άχ, Θεέ μου!

ΜΑΡΘΑ. — Τι έχεις, Μαυρίκιε; Γιατί αναστέναζες;
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Ά, έτσι τυχαίως...
ΜΑΡΘΑ. — Διαβάσες τίποτε διασκευαστό στην εφημερίδα;
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Δεν διάβασα τίποτε.

ΜΑΡΘΑ. — Τι έκανεσ τόσο ώρα; Προσπούσων λοιπόν ότι διαβάζεις; Τι έχεις, Μαυρίκιε; Τι μου κρύβεις;

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Μή γίνεσαι παιδί, Μάρθα.
ΜΑΡΘΑ. — Πές μου τί έχεις. Νομίζεις πως μπορώ να σου κρυφίσω; Άπο χτες σ' κοιούθη ταραχμένο.

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Είνε φαντασία σου.
ΜΑΡΘΑ. — Πές μου τι συμβαίνει;
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Δεν συμβαίνει τίποτε... (Σηκώνεται ξαφνικά). Μάρθα, θα πάω κάπου για μία υποθήκη μου. Άν άργήσω να γυρίσω, μὴν άνησυχήσεις...

ΜΑΡΘΑ. — Τι λόγια είναι αυτά; Ποῦ θα πάς; Γιατί θ' άργήσης να γυρίσης; Πές μου, τι συμβαίνει; Μαυρίκιε... Τι έχεις;

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Δεν έχω τίποτε άγαπημένη μου. Είμαι και σήμερα ευτυχισμένος, όπως πάντα. Και πῶς να μὴν είμαι ευτυχισμένος, αφού ὁ Θεός μου έδωσε για σάντορο της ζωής μου εσένα; Έ εσένα την πῶ μορφῆ και την πῶ καλή γυναίκα τῶ κόσμου...

ΜΑΡΘΑ. — Και όμως... Δεν μπορῶ να ηρεμάσω. Υπολειπόμενα πῶς κάτι σου συμβαίνει. Ξέρω καλά πῶς αισθάνομαι πάντα ὅτι μ' άκρύβεις στην καρδιά σου. Και ποτὲ ποτὲ δὴν μ' άπάτησαν τί προσασθήματά μου.

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Και τί προσασθήσεαι σήμερα;

ΜΑΡΘΑ. — Δεν ξέρω ακριβῶς τί... Κάτι όμως, κάτι σοβαρῶ σου συμβαίνει... Κάποιος κινδύνος σ' απειλεί.

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Φαντασίες...
ΜΑΡΘΑ. — Όχι, ὄχι. Κάτι σοβαρῶ μου κρύβεις...

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Ω, μὴν άνησυχής... Δεν είναι τίποτε...

ΜΑΡΘΑ. — Πές μου λοιπόν. Πές μου τί είναι... Μά δὴν βλέπεις πῶς άγωνιῶ; Είναι προτιμότερο να μου πῆς να ξέρω τι συμβαίνει.

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Έ, λοιπόν... Μάλιστα με χίπισαν στή λέσχη. Σέ βαθιῶ πῶ ἤρθαμε στή ζῆλια...

ΜΑΡΘΑ. — Εσύ, Μαυρίκιε... Έσύ πῶ είσαι τόσο εὐγενής, τόσο ὀπομονετικῶς...

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Μά δὴν ξέρεις... Ὁ ἄλλως αὐτῶ σίχωσε τῶ χέρι του και με χτύπησε...

ΜΑΡΘΑ. — Ά! Και τῶν χτύπησε κ' εσύ ὕστερα;

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Δεν πρόφτασα. Ἦρθαν ἀμέσως και μᾶς χῶρισαν. Μά ἡ μονομαχία μαζί του, είναι ἀναπόφευκτη...

ΜΑΡΘΑ. — Ἡ μονομαχία... Ἡ μονομαχία έχει καταγραφῆ πῶ, ἀπαγορεύεται...

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Δεν έχει καταγραφῆ, Μάρθα. Γίνεται σπανιότερα. Αυτό είναι μόνον... Ὅταν ὁ λόγος είναι πῶν σοβαρῶ και ὁ ἀντίπαλος ἀνέχουν στόν καλῶ κόσμο, ἡ μονομαχία ἐπιβάλλεται... Ὅστε ἐγῶ, ὄστε αὐτῶ πῶ με χτύπησε, μορφοῆ να την ἀπορύγωμα...

ΜΑΡΘΑ. — Θεέ μου! Τι κακῶ είναι αὐτῶ πᾶν; Ἡ Μοίρα λοιπόν φθόνισε την εὐτυχία μας; Και τί θα γίνω ἐγῶ χωρίς εσένα, τῶ φῶς, την χαρῶ της ζωής μου, Μαυρίκιε, άγαπημένε μου;... (Τῶν ἀγκυλιάζει σφιχτά). Μὴν πᾶς, Μαυρίκιε. Άκούς; Μὴν πᾶς! Δεν θέλω να πεθάνω! Δεν θέλω!... Θα πεθάνω κ' ἐγῶ... Θα τρελλαθῶ!...

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Μή κᾶνεις έτσι, άγάτη μου... Σκέψου λίγο πῶ λογικά...

ΜΑΡΘΑ. — Πῶ λογικά. Τῆ στιγμή πῶ σε χάνω!...
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Θέλεις ἐγῶ, ὁ άγαπημένῶ σου, να φανῶ δειλῶς και ἀνανδῶς;

ΜΑΡΘΑ. — Τι δυστυχία ἀνέλπιση μᾶς βρήκε, Θεέ μου!
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Τά έχω κανονίσει ὀλα, έχω φροντίσει για ὀλα... Κι ἄν με σκοτώσῶ ὁ ἀντίπαλῶς μου...

ΜΑΡΘΑ (διακοπώντας τον). — Θά σκοτωθῶ κ' ἐγῶ!...
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ (συνεχίζοντας). — Θά είσαι ἐξηφομισμένη.

ΜΑΡΘΑ. — Μή μου μιλάς γ' αὐτά τῶ πράγματα. Δὴν μ' ἔνδιαφέρει τίποτα στόν κόσμο, ἐκτός ἀπῶ εσένα...
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Άλλά μὴν ἀπελπίζεσαι... Ξέρεις ὅτι είμαι καλῶς σκοπευτής.

ΜΑΡΘΑ. — Δεν μ' άγαπάς... Άν μ' άγαπούσες, δὴν θά πήγανες, Μὴν πᾶς, Μαυρίκιε... Μείνε... Μὴν πᾶς! Για να μὴ σῆ πῶ ὁ κόσμος ἀνανδῶ, προτιμᾶς να με καταστρέψης;

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Άντιῶ, Μάρθα!... (Τῆν φιλεί). Ἡ ὄχι, ὄχι, ἀντίῶ! Καλήν ἀντίῶσι! Σέ μὴν ὀρα θά είμαι ἐδῶ! Είμαι βέβαιῶς πῶς δὴν θά πάθω τίποτε!

ΜΑΡΘΑ. — Ὁ Θεός μαζί σου, άγαπημένε μου!... Άχ, δὴν μπορῶ πᾶν ὀλα να μιλῶσαι... Τρέμο... (Φιλοῦνται βουδᾶ, ἀπλευσιμένα. Ὁ Μαυρίκιος φέρνει, πνιγντας τῶς λυγμῶς του).

ΜΑΡΘΑ (μόνη, με φωνή ὀδυμένη). — Έφραγε! Πηγαίνει στό θάνατο!... Πᾶει για να σκοτώσῆ ἡ να σκοτωθῆ... Τι άγωνία! Τι ισαρτύμῶ! Και ὀλα αὐτά για μᾶ πῶς ξέρει πῶς άνοητη, άφορημῶ! Και ὁ ἀντίπαλῶς του θά ἐξη ὀικογενεία βέβαια κ' αὐτῶς, θά ἐξη μητέρα, ἀδελφῆ, τῶς να είναι παντρεμένῶς κ' αὐτῶς! Και θ' άγωνισθῶν και ὁ δικῶι του, ὀπως ἐγῶ, Άλλ' αὐτῶς κ' αὐτῶι... Ὁ Μαυρίκιος δὴν έδωσε καμιά άφορημῶ! Ὁ ἄλλῶς τῶν χτύπησε... Άλήθεια όμως... Είναι γεννητῶς, ὁ Μαυρίκιος! Πρέπει να είμαι ὑπερήφανη γ' αὐτῶν... Έγῶ είμαι δειλή και ἀνανδρη, πῶν τῶν παρακλιούσα να μείνη, Ἀπαυτοῦσα να παραβῆ τις παραδόσεις της ἰσοτήκης και εὐγενῶς ὀικογενείας του! Ὁ, βέβαια, δὴν ἦταν δυνατόν να μὴν πᾶν. Και τούτῶγα πῶς δὴν μ' άγαπάει!... Ένῶ με λατρεύει τόσο!... Μά ἔπρεπε να σταθῆ πῶ ψηλά και ἀπῶ την άγάτη του ἀκόμα. Τῶ συμβῆλο της ὀικογενείας του είναι: "Ὅλα για την τιμή!" Πῶς τῶ ξέγασα, Θεέ μου! Δεν είμαι ἄξια να είμαι γυναίκα του. Δεν είμαι ἄξια να φέρῶ τῶ ἔνδοξῶ του ὄνομα... Μαυρίκιε!... Ἀγάτη μου!... Μέσα στις ἡμέρες σου τρέχει τῶ αίμα τῶν γεννητῶν ἐκείνων ἰσποτῶν, ἀπῶ τῶς ὀποιῶς κατάγεται; Έγῶ ἤμουν μια δειλή μικρῆ γυναικοῦλα, πῶ ὀλίγον ὄταν σου ἔλεγα να μείνης! Μά τώρα κατάλαβα τῶ μεγαλῶ τῆς φυχῆς σου... Ὁ, πῶς περισσότερο σ' άγαπῶ τῶρα, γενναίε μου ἰσποτῶ!

(Έξωφραγή ἡ πόρτα ἀνοίγει, και ὁ Μαυρίκιος μπᾶνει μέσα ὀσῶς και ἀβλαβῆς. Ἡ Μάρθα ὀκνετα στήν ἀγκυλιά του, κ' ἐκείνος τῆν ἀγκυλιάζει με πάθος).

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Μάρθα!... Ἀγάτη μου!... Εσύ είσαι για μένα ὀτι πολυτιμότερο έχῶ στόν κόσμο... Είχα διαρκῶς μπροστά μου τῶ λυπημένῶ σου πρόσωπο ἀπ' τῆ στιγμή πῶφραγα.

ΜΑΡΘΑ. — Άγαπημένε μου! Ἀγαπημένε μου! Ἡσῶά μου! Γενναίε μου!...
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Δεν μορφοῦσα λοιπόν, να δὴν μποροῦσα, να μὴν είσακούσῶ την παρακλησῶ σου. Τά διακουμένα σου μάτια με παρακλιούσαν παντού... Ὅχι, δὴν έχῶ την δύναμη να σε χάνω να υποφέρεις περισσότερο, να καταστρέψῶ την εὐτυχία σου...

ΜΑΡΘΑ. — Λοιπόν, Μαυρίκιε; Τι είναι; Πές μου. Δεν μονεμάχες;

ΜΑΡΘΑ : "Εφραγε... Πηγαίνει στο θάνατο!..."

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Δεν μορφοῦσα λοιπόν, να δὴν μποροῦσα, να μὴν είσακούσῶ την παρακλησῶ σου. Τά διακουμένα σου μάτια με παρακλιούσαν παντού... Ὅχι, δὴν έχῶ την δύναμη να σε χάνω να υποφέρεις περισσότερο, να καταστρέψῶ την εὐτυχία σου...

ΜΑΡΘΑ. — Λοιπόν, Μαυρίκιε; Τι είναι; Πές μου. Δεν μονεμάχες;

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ

Καλότυχος που πέθανε στη μέση του σπιτιού του και τόν έτριγυρίσανε κι' οί δικοί του, κι' άλλου σ' εκείνο που πέθανε σέ ξενοδόγου σπίτι...

Ποιάς ήταν κείος που σούφερε τέτοιο κακό χαμπέρι; Είχε ποδάρια να σταθεί και χείλη και σου τσίπειε και στόμα και στό μήλοσ και σουτε τέτοιο λόγο;

Πρέπει τους καλοθάνατους να μην τους πολυκλαίνε, παρά τους κακοθάνατους τους θαλασσονημένους...

Τόν πήρανε τ' αρέματα, τόν πάν στην 'Αλεξάντρα και βγήχαν ή 'Αλεξαντρινές να πλύνον, να λευκανόν...

Κιού που κάθεσαι ψηλά, κατέβα παρακάτω, θέλεις κατέβα δυό σκαλιά, θέλεις κατέβα τρία...

Κι' από τ'ά σήμερα ήμεροσ' από την ώρα ποτήρι, θέ να σ' αλλάξουν τ' όνομα και θα σε λένε χήρα...

Τίποτε δεν ξήληφα μες στον άπαινω παρά τή μάνα με παιδιά, την άδερφή μ' άδερφά και δυό άδερφές άγαχαδικές που νάν' άγαταημένες...

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Μάρθα! 'Αγάτη μου! Δεν καταλαβαίνεις; Γύρισα πίσω...

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Ναι, αγάτη μου!... Γύρισα πίσω... 'Ηρθα στο σπίτι μας, στη φοιλή μας... Σ' άδειασα...

ΜΑΡΘΑ. — Και πώς, πώς τίς διαλογισθήσ; ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Οί φίλοι μου θα τ'ά διαφύσσουν όλα...

ΜΑΡΘΑ. — Εσύ, Μαυρίκιε, θ'ά τ'ά κύνεις αυτό; Εσύ; ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Για σένα, αγάτη μου! (Πηγαίνει κοντά της, την άγκαλιάζει και την φιλεί...)

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. — Τι σκέπτεσαι, Μάρθα; Μήπως με περιφρονείς, γιατί γύρισα; Δεν είσαι εύνησμένη τώρα που ήρθα κοντά σου...

ΜΑΡΘΑ (με σκυμμένο κεφάλι, σιγά, σαν να άνοιρενεται). — Όστε τ'ά κύνεις αυτό, εσύ; Γύρισες πίσω... Εσύ... (Πιά δυνατά). Δεν τ'ά ξεπόμενα από σένα αυτό, Μαυρίκιε! Δεν τ'ά περιμένα... Και τώρα... Δεν ξέρω, δεν ξέρω κι' έγώ τί έχω... 'Ισως, ίσως είνε από την μεγάλη μου χαρά... Ναι, χωρίς άλλο, είνε από την μεγάλη μου χαρά... 'Από τή συγκίνηση, γιατί ήρθες... Ναι, αυτό είνε... (Πολύ σιγά προς τόν εαυτόν της). Τι παράξενο, Θεέ μου!... Θ'ά προτιμώσά να πήγαινε... Μου φαίνεται πως τόν αγαπώ λιγώτερο τώρα!... Θεέ μου, Θεέ μου!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΝΑΛΚΑΣ ΚΑΙ ΔΙΣΧΥΝΗΣ

ΤΟΥ ΓΚΕΣΝΕΡ

Ο Μενάλκας ήταν ένα νεύ βοσκάκιου κι' εγγύαγε τ'ο κοπάδι του στο βουνό. Μιά μέρα έγρασε ένα πρόβατο και πήρε με την άρδα τ'ά λαγριά για να τ'ά βρή. Καθώς έπροχωρούσε, ανακάλυψε μέσα σέ κάτι γαυόκλαδα έναν άνθρωπο που τ'ο μεσημεριάνου κάμμα τόν είχε άναγκάσει να ξεπλώη εκεί, για να βρή λίγη δροσιά...

— 'Α! παλληκάρι μου, τού φώναξε ο άγνωστος σαν τόν είδε ξαφνικά μπροστά του. 'Ηρθα από τ'ά χτίς σ' αυτό τ'ό άγριο βουνό για να κνηρήσω άγροβάδα, αλλά έγρασα τ'ό δρόμο και δέν ξέρω από πού να βγω. Όσο κι' άν έπλανήθηκα, τίποτα δέν καταφέρω να βρω. Ούτε καλύβα για να κοιμηθώ, ούτε βροσί για να σβίσω τή δίρα μου, ούτε φαί για να χορτάσω τήν πείνα μου...

Μόλις τ' άκουσε αυτά ο Μενάλκας, έβγαλε και τούδωσε άπ' τ'ο σακκούλι του φουκι μ'ά γλυκό τυρί, ύστερα ξεζομάσε άπ' τ'ο πλευρό του ένα φλασκί με γάλα και τού έιπε:

— Πιέ όσο θέλεις άπ' αυτό τ'ό γάλα κι' ύστερα έλα κοντά μου να σου δείξω τ'ό δρόμο.

'Αφού ο ξένος έφαγε κι' έπιε για καλά, άκολούθησε τ'ο βοσκά κι' έκείνος τόν έφερε πέρα άπ' τ'ο βουνό.

Τήν ώρα που θα χωρίζονταν, ο κνηγός Δισχύνης — έτσι λεγόταν ο άγνωστος — έιπε στο συνοδό του:

— Όραίε μου βοσκέ, μου έσωσε τή ζωή. Αν δέν ήσουν είνι, θα πέθανα μέσα στο δάσος. Με τ'ό τρόπο λοιπόν μπορώ να σου ξεπληρώσω τ'ο καλό; Θέλεις νάρηδες μαζύ μου στην πολιτεία; 'Εκεί δέν κάθονται σέ καλύβα με καλαμμένες σκεπές, αλλά σέ μαρμαρένια παλάτια. Θ'ά κατοικήσ στο σπίτι τ'ο δικό μου, θα τρώς μες σ' άσμεμένα πιάτα και θα πίνης σέ χρυσά ποτήρια...

— Τι δουλειά έχω έγώ στην πολιτεία; άπάντησε ο Μενάλκας. Καλά είμαι κι' εδώ στο μαζό μου καλύβι. Μέσα σ' αυτό δέν φοβάμαι ούτε τίς μεγάλες βροχές, ούτε τούς θυμωτούς άνέμους. 'Αν τ'ο καλύβι μου δέν περιστοιχίζεται από κολώνες, όπως τ'ο τραγούδιον χαροπόρα δέντρα και καταρρέονα κήληματα. 'Οποτε διηρώ, πάω στην κοντινή βροσί και γεμίζω τ'ο πήλινο σταμνί μου με κρουσταλλένιο νερό. Έγρασα να σου πώ πως έχω και γλυκό κρασί. Τρώω δτι μου δίνον τ'ά δέντρα και τ'ο κοπάδι μου. Κι' άν δέν έχω χρυσά ή άσμεμένα σκεύη, όστούσ σπολιζ'ό τ'ο τραπέζι μου μ' εύοδιασά λουλούδια...

— Έλα μαζύ μου, βοσκέ, έξακολούθησε παρακλητικά ο Δισχύνης. 'Υπάρχουν και στις πολιτείες δέντρα και λουλούδια. 'Εκεί θα ίδης όλόσις δεντροστοιχίες και καθαρά νερά που τρέχουν μες από στομάτα Νυμφών σέ μαρμαρένες δεξαμενές.

— Τ'ά δάση μας με τόν ίσοο τους, άπάντησε ο Μενάλκας, είνε πιο όμορφα από τούς στενόχωρους δρούμους σας. Τ'ά λιβάδια μας σπολιζόνται από ώραία λουλούδια. 'Όχι, δέν πάω στην πολιτεία...

— Έκεί θα ίδης, τού έπ'ε ο Δισχύνης, κοπέλλες ντυμένες στο μετ'άξι, που ή φοριά τους δέν μαυραίε άπ' τίς άχτίδες τού ήλιου. Είν' άσπρες σαν τ'ό γάλα κι' έχουν για σπολιδιά άκριβά μαργαριτάρα. Οί μουσικοί θα μαγέχουν την άκού σου μ' άρμονικές μελωδίες...

Δέν υποσεί να βοθηή άλλη νέα πιο όμορφη άπ' τή μεγαλύτερή βοσκασοβία μου, άποκριθηκε ο Μενάλκας. 'Ηθελα να τήν έθλεπες όταν φοραίε στα μαλλιά τή δροσερά τριαντάφυλλα και πολύνχρωμα στεφάνια. 'Ω, τί ώραία που είνε όταν καθόμαστε οί δυό μας κάτω άπ' τόν ίσοο τόν δέντρου και πλάι μας μομφορφίε τ'ο ροκίσι!... Αιτή τότε άρχίζει τ'ο τραγούδι, και δέν έξερεις τί ώραία που τραγουδία... 'Εγώ τή συνοδεύω με τή φλογέρα κι' ο αντίπαλος μένει μακριά τ'ά τραγουδία μας. 'Όχι, όχι, δέν παγαίνο μαζύ σου στην πολιτεία...

— Τι θέλεις λοιπόν να σου προσφέρω, βοσκέ; Ξαναρόησε ο κνηγός. 'Ανοίξε τή χούφτα σου και πάρε αυτό τ'ο χρυσάφι που σου χαρίζω...

— Τι τ'ο χρυσάφι μου, ξένη, τ'ο χρυσάφι σου; άπάντησε ο βοσκός. Τι ν' άγοράσω με τ'ο χρυσάφι σου, τούς καρπούς τών δέντρων, τ'α λουλούδια τών λιβαδιών ή τ'ο γάλα τών προβάτων μου;

— Τι θέλεις λοιπόν, εύνησμένη βοσκέ; Πώς μπορώ να ξεπληρώσω τήν εύεργεσία σου;

— Αν θέλης, έιπε ο βοσκός ύστερα από κάποιο διαταγμό, δός μου τ'ο φλασκί που έχεις χορημασέ στο πλευρό σου. Αυτό τ'ό δάρο μου φτάνει.

Τότε ο κνηγός μ' ένα χαμυλόξο καλοσύνης έδωσε στο Μενάλκα τ'ο φλασκί κι' έκείνος, μόλις τ'ό πήρε, άρχισε να χοροπηδά στα χορτάρια σαν κατσικί άπ' τή χαρά του...

